

The Impact of Literature and Artistic Works on the Flourishing of Blin Language

ጋባ ልውርዲ መሀድኒ ክደምዲር ፈላኻ ብሊና ጋባ ፈልግሽኒል

ቱሲሰና

አዳማንድኸራ ኒዲቢ መንብሮትል፣ ንሽቃ ደኸስሮ አኸን ሕብረ አርዶ ጋብ ነፍዕስተት ዱውና ጀረብዳኸራ አኸላ። ኒጋብሲ ይኸ ጋብኒ ደርብድ ካዖ አኸጊ ገሪ ደርፍፍድ ነፍዕስተተሎም። ህምቡንትክ፣ ጋብነድ፣ መሰልድነድ፣ ጨፈርነድ ወሪ ሓለይነድ፣ ጎሊትነድ፣ ዘመርነድ፣ እሻራትድ፣ ኒሰናኸር መሀድናዲ ዓረርናዲ ደርፍፍ ነፍዕስተተ። እና ደርፍፍ ነዲ አሪውዲሲ እሰ ኒነፍዕስተነድኻ አዳማንድኸራ ኒጋብስኸር ትክሰ ረዳቕደኩር ናመንፈዳትሰኻ ወስዕደኸ።

ብሊና ጋብ አከን ድአም ንኪር ሃድል አኸራሲክ፣ ጋብትኒልድ ደኮ አሪ ደርፍፍድ ነፍዕስተስትና ባኸት ከለላኸራ ግን። አውኒ አርእኸን ውራኸራ አኩ፣ ብሊን እማነንሱክ ጎልዖ እንክለንቲ አኸነውድ፣ ብሊና ጋብ ጎልዩ ደርብድ ናነፍዕስተስትናኸር ወከታኸራ ግን ያኸራ ሽንክራኸር ዋንቲሮ ገረሰኸ። ካትዕስቫና እንገት ለአመኩን። ድአም እን እማኒ ጎወሊ ታሚተውዲ ንሽቕ ታቀውዲ ደኸሰውዲ አከንኸር፣ ናብሊናራ ጨሮትድ ወንቀርደን ትግረዲ ሓማሪጎ አኸት ከስተኸራ አኸላ።

ብሊና ጋብ ውራኸራ አኩ ግን ድአም ናመንፈዳት ጋብትኒል ካዖ ከሌብሶ ከብተ ግጅኸን ያኸራ ወንቀረስ ወንተስኒል፣ እን ምስምስ ገሪውዲ ሲርስትኻውዲ አኸ፣ እን ወንተሳ ኒሹ ገረሳ ወዓድ ግን። ኒት ነት ወንተሲዖ ወጠንኸር እን ትከር ንኪር ዲቢትኒ ዋዓድልድ ሺሽድሮለ ገረሳኸራ አኸነዲን ኒወክትካሲ ባሮሉ ህምበኩን። ንኪር ህድግሊ ድአም፣ እና ናንዲር በላይን ይና ጋብ ጋብትኒልድ ደኮ አሪ ደርፍፍድኸር ነፍዕስተስትሮ እማ ፈልግሽሮ ውራ እሰናኸን እንኩንኸን፣ ውራኻ እሲኖ ሻንኸን፣ አውር ምኹርኻኒ ዩው ወንቕራታትሊ ይረአይሲክ እውያ ግን። ይደለምነሰ አከንኸር ሴኳትል በነ ስከሲዖ ወጠዖ ግን።

በና ሰልፋ Part One

1. ልውር ክቱብኸራ literature

ልውር ክቱብኸራ ይና ቆል ኒቆልድ፣ ክደም ክቱቡ ይና ዋሲሰኸ። ጋብሲ ናድ ነፍዕስተነው ትከር ደርፍፍ ሌኃ አኸ፣ ጋብኒ ደርብዲ ከተብኒ ደርብዲ ግን። ኒልድ ደኮ ጋብ አሳእልዲ እሻራትዲሲ ጋብተትኸር አርእስታኸራ ግን።

1.1 ጋባ ነፍዕስተስትና ጋብኒ ደርብድ፣

ይና ግርጊ መንብሮትል መደርነኩን፣ ሀርከክነኩን፣ ወንቀርነኩን፣ ወንተስነኩን፣ መሀርድነኩን፣ መሀርሰነኩን፣ ጨፈርነኩን፣ መሰልድነኩን፣ ተረብነኩን፣ ናዲ ናት ተከውዲ። ጋብኒ ደርብ ብጅኻነሰክ እን ጋብ ጋብታ አካንሊ እኳርስራኸርኸር መንደርትራኸርኸር አክረን ክኒሲ ክንትስተኸራ ግራ ሲረ አካኒሊ ወሪ ክኒር ልቫንሊ ፈርዶ መሀርሰራኸራ አኸላ። ኩልቫንልዲ ኩሞዳይዲትልድ (environment) ዋስረክ ቐድሕሩ ክንትስታኸራ አኸኻ፣ ኩጋብኒ ግርሰዲ ኩጋባ ጨሮትዲ እን እንቲ ናልድ መሀርሰረውድኸራ ሻክስትኻኸራ ግን። ውረድ ናፈላኸራ ካዖ ፈርዳኸር አኸረውድ።

ኒዳግኸር አዳማንድቑር ጋብኩ ብጅኻናሲክ ይና ንሽቃ ደኸስኖ አከገን፣ ጠፍሓት ጋብኸራ ገሪ ቐልብ ኡካሊ። ጋብኩ ይና ጋብ፣ ጋባ ጉጋ ዕልድ (grammatical perspective) መመይሰን፣ ገሪ ከቲና ክሚሮ ገረሰኸ። እን ቐድሐክ መሀርሳኸራ አሰል ተክአንታ (succeeding generation) በጋ፣ እና ጋባ ጉግዲ ሻክስትኻኸራ ከቲነሰ አርእጊ ወሪ ፋከርጊ ለወኩሉ እማ፣ ኒድ ዲማሲ ከቲኒ ጋብ ጋቡ መንደርትሮ ገረሰኸ። እና ይና ጋብሰና ናዳበርኒ ደርብል ህምባ ጋብሊ ወሪ ይኸ ክቱብ

ደርብድ ትክሰ ዓመርጊ ህምባ ጋብሊ በጋ፣ ጠፍሕድሮ ጋብና ገሪኸዳክ ጀረብዱራ ግን። ውረድ እን ኩልድ ዋሶ ሙሀርሰው አሪሪ ባኸት እንገው አኸነውድ።

ነት ዳዶ ደኩያ ጀረበንኹ፣ ንኪር በላይን ስኹኹሊ አኸራሲክር ይና ጋብሲ ነፍዕስትኖ ወጠነኩን። ህምቡንቲ ንኪር ስኹኹልድ ገለ ሀደግኒ መታን፣

ታሚት፣ ሰርጎ፣ ምራድ፣ ንዩት፣ ፈደን፣ ዋዲክ፣ ሲመር፣ ናደራ፣ ምእክር፣ ትቅር፣ ፈራዕ፣ ሻን፣ ሻኒ፣ ሞላድ፣ መሰና፣ ድራር፣ ምርወድ፣ የውዲ አሪውዲ ግን። እና ስኹኹ ኔን ናውክ እና ናንዲ በላይን ፍድነውዲ ነፍዕስትነውዲ ግራ እማና እርገው አኸላ። ኒንኻ ይኸዲ ይጋብዲሲ ያኸ ኪዳ ቅነአብልድ ጎኸ ግን።

1.2 ክደም ክቱቡ literature

አዳሚንድኸራ ኒንሸቆስ ጋብነድ ካያ አኸጊ ክቱብድ እሰኸር ደከሰከ። ክቱብድ እሰ ዳንታ ደኻኸ ሓበርዶ ገረሰከ፣ ጋባ ጉጉ ሓበርዶ ገረሰከ፣ ላሕማ ከተቦ ህምባ አዋይን ወሪ ይኸ ኒት ቋልስታኸሲሉ አሪውሊ ደከሰከ ገረሰከ፣ ተረብሮ ገረሰከ፣ ኒሰናኸር አሪው ናት ተካ ክደም ክቱቡ ደለምድሮ ገረሰከ። ኔዲ አሪው ናት ተከውዲ ግንኻ ክደም ክቱቡ ይስቶ አርእስተው።

ክደም ክቱቡ ሌጅ ገንዲል ገንዲትሮ (category/categorized) ገረሰከ። ናውኻ ልውር (knowledge) እዋ አክትበትዲ፣ ነዩትድኒ አክትበትዲ ግን።

1.2.1 ልውር እዋ አክትበት (literary merit)

ልውር ያኸ ቆል አሪ ደርብድ አምሪ ወሪ አርእኻ ይና ዋሲሰከ። ልውር እዋ አክትበት ይኩ በጋ ላሓጀተስ ተኪን አምር ወሪ አርእኻ እዋ ክደማት ክቱቡ ይና ይና ግን። ብሊና ጋብድ ደለመው ልውር እዋ አክትበት ይነን ህምቡንቲክ እና ተለዮ ህምባ አክትበትሲ ቋልንን።

1. ጋባ ልውርሲ ተኪን ደለመው አክትበትልድ ሀደግኒ መታን ገለ

- 1.1 1986ሲ ዶር ክፍለማርያም ሓምደ፣ *The Origin and the Development of Blin ብሊና ስርዲ ናዳማርዲ ይረሪ*
- 1.2 1992ሲ ብሊና ጋብሲ ተብዳ ገንደድ ደለማኸ፣ *እንደባ ቆላታኸ*
- 1.3 1992ሲ ታኸለገርጊስ ዮውሃንስ፣ *ብሊና ጋባ ጉግ*
- 1.4 1992ሲ ተኪኤ ዓልበኪትሲ ደለማኸ፣ *ብሊና ክታብትዲ ግብራ ጋብኸዲ*
- 1.5 1993ሲ ተኪኤ ዓልበኪትሲ ደለማኸ፣ *ክታብት ብሊናኸ ግእዝ ፍደላታኸዲ፣ ቆላት ብሊና ግብራ ጋቡኸል ነፍዕስትነውዲ ድርጅኸድ*
- 1.6 1994ሲ ተኪኤ ዓልበኪትዲ ዶር ክፍለማርያም ሓምደዲ ፍሰሃጼን ዘሚካኤልዲዲሲ ደለማኸ፣ *ጠፍሓት ብሊና ክታብትኸ*
- 1.7 2005ትልድ ተርሰ እኸር ሃይለማርያም ገብረኸር *ገታ ዕልል ገድ ጅብረው ይረረሲ* ተርሰ ንኪር ሃድል አኸራሲ ገታ አክትበት ደለምዶ ዋንተት አርእስቶ ህምበከ።

2. ዓፍየት ልውር፣ አረስናር ልውር፣ ዳንት ልውር፣ ሺብ ልውርሲ ተኪን ክንቱትድ ይስቶ ምኒስትሪ ምህሮርኸድ ደርብድ እሰ ደለማ አክትበት ዋንተትኸር አርእስታኸ ግን።

እና ኔስ ተካ አክትበት ላገፍድኻ እን ጋብ ናው ኒድ ከተብሶ ህምበውሲ ፈልዳሽደከሎም፣ አሪ ገፍድኻ ኩዶ ጋብኒ ጉግሲ ጠፍሕዶ ወሪ ይኸ ረትዕዶ ቋሊሰከ። ኒት አኸኻ ልውር እዋ አክትበት ናደለምኒል ኪዳ ብርፍ ካያ አኸጊ ዓቕታ አምርዲ ግርስዲ ወንቆረከ ናደለምደንቲልድ።

1.2.2 ነዮትዳ አክትቦት literary fiction

ነዮትዳ አክትቦት ኒበሀርድ አዳሚንድኸረድ መንብሮትል ዋንተኸ ወሪ ዋንቲሮ ገረሳኸ ወሪ ይኸ ዋንቲሮኸ እስቲሮኸ ገረሰተጋ አዋይንሲ ተኪን ደለመው ክደማት ክቱቡ አኸ ናስታት ኒበሀርድ አምብብደንትስ ፈዮግድናዲ ፈጋዕስናዲ ግን ይስትሮ ገረሰተኸ። አኸኸር ደአም ፈዮግድኒልድ ደኮ አሪ ረአድ ሻኸላ ይኖ ድኹኖ ገረሰነለ። ውረድ ናውኸር ነዮትዳ ገሪ ለበካዲ አምርዲ ኡሮ ገረሰኸ። ነዮትድኒ አክትቦት ብሊና ጋብድ ከተብሰው እን ልውር እዋ አክትቦትዲ ዋርዲስሮሎም ናሺብድ አቕትራሲክ እቅቱ ግን። ናውኸ ንኪ አኸራሲክ አን አርአው እና ተለዮ ህምቦው ግን።

1. 1992ሲ ሞጎስ ነታባይሲ ደለምራ ክቱቢ፣ እንክሊ ይረሪ
2. 2007ሲ ተኪኤ ዓልበኪትሲ፣ ብሊና ድግም ሕያይቱዲ፣ እንቅርቅራዲ ይረሪ
3. 2008ሲ መድሃኔ ሃብተዝጊሲ፣ ላኸን አኸራ መርወዲ ይረሪ
4. 2009ሲ መድሃኔ ሃብተዝጊሲ እንክኤ፣ ይረሪ
5. 2010ሲ እኸር ሃይለማርያም ገብረሲ ብሊነር ተርጀምስረሪ፣ ድግማያ-ድግም ኤሶብር ድግም

ጋብ ልሁማንድ ከተብሳ ክደምኸር ሽጉን በጃኸን እና ነዮትዳ አክትቦትዲ ግን ናው በንሳኸ። ጋብ ልሁማን ይኑ ናደሀይድ እኸረር ተካ ቆላትሲ ላት ለሐምድረክ ንሽቃ ደከሳ ስተት ሰርዕኒ ክድመት አኸ፣ ሀይንድ ገእይስታኸ አኸላ። ብጅኸናስክ ኔስ ወጠናኸ አዳም ጃርልድ ከሸርሳ ዓቅም ሻኸ አኸሮ ገረሰኸ።

ጋብ ልሁማንድ ደኳ ንሽቃ ሕገ እንጋኸ ወሪ ሕገር እንደረድ አኸሮ ገረሰኸ።

ህምቡንትክ፣

ብሊን ናአክ አካኑ ወርክታትማ ደባኑ

እንታ ዕግሎ ዳሕኒ ኸማ ሕጨሩማ ክኻኑ፣ ሕገ እንጋ ንሽቃ

ዕበላ ዮ ተርሰኸድ ተለይድኹን ገበታ

መጨጫኸክ መጨጫኸኸ ዋጅብግራ መትሉታ

ወላ አራውኸር ኩድርድ አኸቶለ ዮ አን ኩድታ። ሕገር እንደረድሪ ንሽቃ

ጋብ ልሁማን በጋ መሀድቶሎም ታቕንኸር ዋስቶሎም አኸን አምብብድቶሎም ትክስ ታሚተውዲ ወተረውዲ ግን። ኒት አኸኸ ነዮትድናድ ፈጋዕስናዲር ሒል ሻኸ። ብሊነል ኔስተካ አክትቦት ዋንቲሮኸ እስቲሮኸ ሳድስታኸዲ ጨበርስታኸዲ ግን። እክብስና ብናዲ ኬለልዶ ላት ገምድና ብናዲር ጨገም አከገን ደአም ውራያትዲ ደሀይ ገባይላኸዲር ደርብድ አምብብሰው ላሕማ አክትቦት እቅቱ አኸላ።

ነዮትድኒ አክትቦት ፈጋዕሳ ወሪ ፈከርዳ ሓሳብ ሻኸ ዋንተውድ አምብብድቶሎም ወተረከካ። ናት ደለምደው አንፋርኸር ተረብኒ ግርስ እውስተው (gifted) አኸኸውድ፣ ናው ነፍዕስተና ቆላትዲ ስተትዲ ሽኻሩዲ ታሚተውዲ ግን። ንድኸ እና ኔስ ተካ ደረሰንቲ፣ እን ነዮትድኒ ስታትዳግ ላገፍድኸ ጋብሲ ፈልግሽደነኩር ዓመርደነኩር አሪ ገፍድኸ ኩዶ አምብብድኒ ግርስዲ ጋብኒ ግርስዲ መሀርደነኸ።

ፈዮግድኒ አክትቦት ደለምድቶ አከንኸር ተረብኒ ግርስ ካያ አኸጊ፣ እን ደለምደንታ ኒሞዳይ አዋይንሲ (environmental situation) ተሓደብናዲ፣ ሻኪስኻናዲ፣ መሀርናዲር ግርስ ሻኸ አኸሮ ክመት ናውክ ፈሀምናኸ ግን። እና ግርስ ኒን አከን ይኸ ብጅኸነሲክ ምህሮሲ አረርሳኸ አኸጊ፣ ጃር እውን ግን ይያኸር ገረሰኸ። ምህሮ ክምና ደአም ዓክክድሮሉ ገረሰኸ።

ልውር እዋ ክቱብ ኣኸን ነዮትዳ ክቱብ ደለምድቶ ናው ወንቕራ ኣምር ዓቕም እና ኣወት ቛልነሰና ኣኸን ናው ወንቕራ ወክትዲ፣ ጠማዕድኸር (ሰላዲ) ሀይንድ ኣስታኸኦ ኣኸላ።

በና ሊኻር Part Two

2. መሀድናዲ ዓረርናዲር ክደማት artistic works

መሀድናዲ ዓረርናዲር ክደማት ይኑ ሓኑን (music): ቁርጠና ውሪ ፍልም (dramas, theatres and films): ስእሊት፣ ቛልነሰና ወሪ ሓብረርና (paintings): ሸረብሰው: ካኸርሰው: ጠፍጠፍሰው: ተታቕሰው: ሼረብሰው: ሳኸስተው: ኔዲ ኣሪው ናት ተከውዲት ሓበርነኩን። እና ክደም ኔን ላጋብሲ ጋብትናዲ ከተብስናዲር ደርብልድ ደኮ ኣሪ ደርብድኸር ኣርእስትሮኸር ነፍዕስትስትሮኸር ገሪ ግደራ ወዓብንቲ ግን። ኣኸን ግራ ደኣም፣ ናደለምኒል ሲረ ግርስ ወንቕረው ኣኸነዲን ናል ወስ የው ከው ዋንተነንናኸር ገሪው ኣኸኒ።

ንኪር ብሊና ጋብሲ ተኪንዲ ይና ዕግሎትል በጋ ሲረ ደርብድ ኣን ናል ጫቕጠ ጋብያ ጀረበው ሓኑንዲ ስእሊዲት ተኪን ግን። ውረድ ናው ኣኸውድ እና ወክት ኒል ተርዮ ናዳበርኒ ደርብል ህምበውዲ ቐልብ ገምድና ጀረበውዲ።

1.6 ሓኑን፣ እና ወክት ኒል ብሊናል ዕባብድ 15ትልድ በጃኸው ጎሊተንቲ ወሪ ይኸ ሓነዮንቲ ህምበነኸ። ናልድ 10 ስድ ኣኸው ነሳኻ ገል ኣኸኖ 5 ስድ ኣኸው ይኸ ኡሳ ገል ግን። እና ጎሊተንቲ ኔን እን ሙዚቓ ወክትኸዲ ሙዚቓ ኣላትድ እሰ ኣለለይስኸውዲ ገለ ፍሪሰውዲ ዮ ሺብኸንሎም ግራ፡ ብሊናል ጎሊተንትዲ ጎሊትና ግርስ ሻውዲር ብጅኸ ኣልያኸድ ሺብትና ባላ።

እና 15ትልድ በጃኸው ዮ ኣን ሀደጎ ህምባ ሓነዮንቲ ንኪር ሃድል ኣኸራሲክ ሸራይጥዲ ሰደዲ (tape casets and CDs) እንታኸ ፍደውልድ ላ ጎልያትልድ 4-5 ጎወሊ ኣኸራሲክ ጎሊተውልድ ግን። ናጎወሊ ጋብ ልሑማን መለምልዲ ሓኑን ታሚታኸዲሲ ገበርሰው ናኣክነድ፣ ዋስኖሎምኻ ወተረው ክስክስትኖሎምኻ ጎዳጉደው ግን። ናዕለቲት ደኣም ነት ካያ ከሌብሶ ከብታኸኦ ኣኸላ። ኒልድ ደኮኸር ቆላት ምኸርስሮ ፈረውሲ ኣልብዲስናዲ እንኩርናዲር ረኣድኸር ሻኸ። ህምቡንቲክ ጎሊተንታ ሃብታት ዘርእገጊ ንጎወሊትልድ፣

ላሪትል - መርሓባቡ ከንቲባ ዓሸል ብቕኑቲኸኦ ባኸሪው!
ቀጨርዳኸር ሃቢንኩት ገድኸኦ ኪዳ ሸንክራ!
ኪዳ ሔማ ኣኸርንኩት ክርርድ በሊ!

ኣሪሪትል - ይሙሳ ገእይንተት ይዋልደን!
ኣበ ኣውኒ ኩመጅብ!

ኣሪሪትል - ኩመረቐይ ጅልውኸኦ ኣመሩሲር ኣመሩ!
ባሕሮ ገድኸኦ ኣኸንተት!
ሕንጢት ኪዳ ጀዊራ!
ጢላይ ዋዲው ባሸሪ!

እና ቆላት ኔዲ ኣሪው ናት ተከውዲት ናውሪነስ እና ንኪር ኣሰልድ ይና ገፍክ ወሪ ይና ብጅኸነክ ኣርእናኸርሎም ኣኸኖ ገረስነኩን። ኣርእነንኸር ደኣም ዳርጋ ናውክ ነፍዕስትነሊሎም። ኒት ኣኸኻ ናምኸርስኒ ፈንክል ህምበው ግን ይስትሮ ገረስተኸ። ናኸክ ጎወሊር ደርብድ ናእንኩርስናዲ ዓሊል ናእርግናዲ ደኣም ንትኻ ናት ምኸርስኒልድ ደኣንድሮ ገረስኸ፣ እንድድኻ ኩዶ ብሊና ጋብሲ ሳኸስሮ ገረስኸ።

ኒን አኩራ ሐኪም ወሪ ሙዚቻ ዕለቲት፣ ኒግብሪል ሌጅ ግርስ ወንቅረኩ፤ ናውካ ንሽቃ ደኩሰው ጋብ ልሁማን ገበርቶር ግርስዲ፣ እና ጋብ ልሁማን ኔድ ደሀይ ወሪ ውተር ሐኪማን መሀድቶር ግርስዲ ግን። ኒሰና አክሱዲንካ ገሪ ተግብዲ፣ ቁልሰኝዲ፣ ወክትዲ፣ ሰብርዲ ወንቅራኹ አክት እሙር ግን። ኒግግክር ናት ጠፍሕድቶ ፍድራ ጠማዕክር እቅቱ አክገት ከስተኹ አክላ።

2.2 ስእሊዲ ቋስናዲ

ቋስና ያኹ ቆል ነት ቀለም ኡናዲ ሐብረርናዲት ዋሲሰኩ። ስእሊዲ ቋስናዲር ክደም ቋልቶሎም ረቐብደውዲ ዓጀብደውዲ አኹ፣ ጋብናዲ ከተብናዲትልድ በራ አካኹ ንሽቃ ደኩስኒ ሐል ሻኩ። ሰአልነዲ ቋስናዲር ግርስ ምሀርሲ ገእይስትሮ ገረስታኹ ድኳ አከን፣ ተርሲሰና ኩሹርኹ እንግግራክር አክረን ገእይስትሮ ገረስተላ። ኒት አክሱዲንካ ይና ብሊነል አክን ኣሪ ገባይለል ሰአለንቲ አክን ቋስንቲ ብጅኹድክር እልኒና፣ ትክስ ዳብረውክር አክኒ ይስትሮ ገረስተኩ። ንድጃብ ኣን ኣርአኹዲክ ብሊነል ሰአልነል ኒናንሲ ትክስ ጫረይዳኹዲ ኣርአስታኹዲ ላኹ ዋንተትና ኣርአኹን። ንካ ፍጹም ወልደዝጊ ይስተኩ። ኒክደማተል ገለ ላኹን አክራ መርወዲ ይረሪ ተራቢ ክቱብሪትል ህምባ ስእሊረስ ማኸልቲ።

ጋብ ጋብትና ደርብዲ ከተብስና ደርብዲር ዳግ እሻራትዲ ሐብረዲሲ ጋብተትክር ተርትል ሀደን ግጅኹን። ህምቡንቲክ ደሀይድኖክር ከተብኖክር ጀረበግና ወክትዲ ገረሰግና ወክትዲትል፣ ሐወጅብሲ ማልነድ፣ ዕልልድ፣ ናንድ ወሪ ኣጫብዕድ፣ አኹርሲ ንክንክነድ፣ ኔዲ ኣሪው ናት ተከውዲሲ እስክክ ይና ንሽቐስ ደኩስክን። ኔን አክን ኣሪው እን ይና ጋባ ርድቅልድ ላው አኹ ተብሮክር እንኩርስሮክር ሻው ግን የንታ ግን። ናእንኩርናዲ ናተብድናዲካ ይነት ደኳኹ አክላ።

ሲኹር በና Part Three

2. ይና ግደራ Our Role

በና ሰልፋዲ ሊሻሪትል አክትበትዲ፣ መሀድናዲ፣ ዓረርናዲር ክደማትዲ ብሊና ጋባ ፈልዳሽኒል አዊ ዓደድ ግደራ በሀርኮት ወዓበትክር አዊ ስድሊ ዋንተትክር ይዓቅምሰነክ ሐበሮ ግጅኹን። ኒግግክር ሕበረ እና ክደማት ኔን ይና ጋባ ፈልዳሽኒል ናዕለቲት በሀርኮት አከንክር ናደለምድና ገሪኹዲክ ታቻኹዲ፣ ቂልሲሳኹዲ፣ ከሰርዳኹዲ፣ አኹትክር ወስኖ ግጅኹን። ኒልድ ጐኹ ግንካ ተከኩለ ንኪ እና ክደማት ነንክር እቅቱ ግን፤ ናል ወስኖክር እቅቱዲ ሳዳ ከበውዲ ተከነኩ። ውሪኹ አኩ ኔስተካ ክደማትዲ ናት ደለምደውዲ ናሽጉና ያኹ ወንቅራ ወንተስና ጀርብዳኹ ግን። ገሪ ምስምስ ዋንትና ባላ፣ ናልድ ደአም ናሴኹት ሀደግያ ግን።

1. እን ክድመት ኒበሀርያትድ ተቃኹዲ ሲሪ አምር ወንቅራኹዲ ኒአክነድ። ገሪ አንፋርዲ ብሊና ጋብሲ ዳበርድነስ ተኪን ኪዳ ብርፍ ህምበኩ ያኹ አሚነት ሻኹን። ናብርፍሲ ደአም ተለለይደገውዲ ኒደንጎቢል ገእሲገውዲ አኹድኖ ገረሰነኩ። ውሪኹ ይነን ላሪካ እን ናሹር ዓቕም ብርፍሳኹ ግራ ጃቢሳኹዲ ኣተይሰአኹዲ ኒአክና ብነድ። ንር ሊሻሪካ እን ናዓቅም ግናይሲ ወሪ ይኸ ናብርፍሲ ኒል ጨግዕስትኖ ዓክክደናኹ ፈላካ ገኹ ዲውና ኒብነድ። ህምቡንትክ ዳንታ ብሊናኹ ብሊና ጋብድ ከተብቶ ይረን ኪዳ ብርፍዲ አምር ግናይ ብርፍሲሰናዲ ክሚቶ ገረሰረኩ። ኒል ጨግዕስትሮ ከተብራኹ ክቱብ ጃቦራ ብነድ ደአም ደንከብድሮካ ገረሰኩ። ኒሰናክር ብሊና ጋብድ እዩ ክቱብ ደለምድቶ ጀረብረ ላከተብኒ ጉግ ጣፍሕዲ እሙርዲ ላትርኹዲ ዋንትና ኒብነድ፣ ኒሰናክር ቆላታ ደሀይዲ ናከተብስና ደርብዲት ተኪን ናውክ ኒል ዳድናኹ ላደርብ ዋንትና ብነድ ኩብርፍትል ዕንይንይ ይሮ ከብቲቶ ገረሰረኩ።

2. መንብሮ ታቅ ኒፊርናኸር ሊኻር ምስምስ አኸጊ ህምባ ያኸ ረአይ ሻኹን። እን ጃቢቶ ሓበረሰና እና ክደማት ኔን ሲረ አምር ካያ አኸጊ ደለምድቶሎም ሺራ ወክትኸር ወንቀረኸ። ከሓስተጋኸዲ ኒመንብሮ አበድሮ ገረሰጋኸዲ አኸክዲን፣ ናት ዩ ኒንብረትሊ በጠልጊን፣ ናልድ ዓጨጭሶ ኒሳንሰዓ አመት እሲሮ ቀሰብሰኸ።

3. እን ክድመትሲ ጥፍሕድሮ ከውድ ዓደልቶሉኸር ቂልሰኻ ዳግ ከሳራ ጠማዕኸ ወንቅራኸ አኸክዲን፣ እና ዓቕም ኒንኻ ስዓዋኸድ አረርሰጋኸ አኸክዲን ንድ ደንከብሰውኸር እቅቱ አከኒ። ውሪኸ ሳዳ ከበው ተከናኸን ያኸ ወንቅረስ ወንተስኒልኸር፣ እን ገሪኸ ተዓቦኸር ቂልሶኸር ናክደምሲ ናደንጎቢል ገእሰው እቅቱ፣ እን ናክደም ዕዳጊል ገምሮኸር አሪ ተዓብ ኒአክክድ፣ ዕዳጊል ገምኸር ናስድቕዲ ናክሳራዲት ወንተስሮ ገረሰና ናብነድ። ኒን ካያ አኸጊ ወላ እን ናክደማትኸር መመይናዲ መዘናዲትል ገእይጊ ኪዳ ገሸድ ከለብርስና ናብነድ።
 ህምቡንትክ ሸርጥ ሕጉንኸ አከን ጅባግሪን ወሪ ቀድሕረኩሉ ወሪ እማና ጅብሉ ህምቡን ይሮ ደኸሰረኩሉ፤ ወሪ ይኸ ላሓኩር መሀድረኩሉ። ክቱብ አከንኸር ወሪ ብሊን አምብብድቶ ገረሰግራኸር አክረኸ፣ ወሪ አምብብድግሪ ላአበራ ፍድረኩሉ።

ደንጎባዲ ተዓያብዲ

ንኪ ብሊናቕር ወሪ በላይን በለዲትል ዋንትነ አኸን በራ ናውክ ናጋብዲ ናዓዳትዲሲ ሓሰርሰውዲ ተርሀውዲ አኸኖ ህምብነኸ። ኒት አኸክዲንኻ ነፈር ደርብድ አኸን ገንዳ ገንደት ወጭምሲነክ ናዓቕምሰነክ ትምብል ዩነኸ እንኩንኸ። ብሊንድ ከተብሰው አክትቦትዲ ብሊና ጎውሊዲ ሸጉ እንተረከት እንኩላ። ብሊና ጋብዲ ብሊና ዓዳትዲት ተከውናዲ ዳበርድናዲር ስታትድ አሰሰው በላይና መሓብርዲ ዲሲትናድኸር ሸጉነኸ እንኩላ። ብጅኻነክ ደአም መሓብርሊ አኸን አንፋርሊ ተርሊ ግጃኸ ፉራ ብራ ክሰክ ሺባ ከዱ ፈርኒ አብሲክ በኩኸር ሀሰሱኸር ቋልሰተኸ። ንድ ሰብ ይና ብርፍ ጃብ እን እሲኖ ሻኸነው ጋራትሲ ዋድሕድኸር ጫርይድኸር ሲድረ ብርፍ ይና ብናዲ አዊ ደርብዲ ምሕልልዲሲ እስቲሮ ክመት ቀዩስና ብናዲ እን ገሪ አጭጉምልድ ላው አኸሮ ገረሰኸ። ኒስናኸር እስዩ ግን ይራኸሉ ሰበትናዲ ነከትናዲ ብና።

ተዓያብ

እና ንኪር ወክትሊ ብሊና ጋብዲ ዓዳትዲትል ሓሰርሰና በሀርኮር አከንኸር ናውክ ላት ፈርና ደርብዲ ናውክ ላት ኒል ዳድና ጉጉዲ አርሶ እላ። ይና ከተብና ደርፍፍ ኒት ኒቱ አኸ ህምብኸ። በንስሰኻረ ላቲንዲ ግእዝዲ ነፍዕስትና ላጨገም አኸ፣ ናልኸር ልሳዕ ግእዝ ነፍዕስቶ ከተብውዲ ከደመውዲ ላደርብ እሙርዲ ጣፍሕዲ ሻኸኒ። ንድሰበትድ ብሊና ዓዳትዲ ጋብዲት ተኪን አኻ በለድሊክ አሰስተክ ህምባ ወጨም ብሊነው እና ጨገም ኒስ ወግምሊ ቱስኖ ደበልትድኖ ሻኸንኸ። ኒንኻ ላትሪ ጋባ ጉግ ጠፍሕድኒል ካባኸ ናትክ ላት ከፍሳኸ ብሊና ዋዕላ ደለምድድኖ ገረሰነን ያኸ ረአይ ሻኹን። ብሊን ላቲንማ ነፍዕስትንን እማ ግእዝ ያኸ ወንቀራኸር ነወያ ዋዕላ ናድካኸሉ ጋብስትኻረ ኩንድራኸ ግን። ብሊንድ ከተብንቲዲ ሓለዩንትዲ ሓላዩንቲዲ ናክደም ናስድቕሲ አኸን ናክሳረስ አበድና በክሎም ሳዳ ከብኒል አረሰነኸ እማ፣ ባላይና ወጨም ኒስኸር ወግምሊ ቱስድኖ ሻኸንኸ። ናጅብናዲ ክድናዲትል ካብስትኻግንሎም ፋይደት አረረግና ክድመትሊ ወንተተሪነክ ቂልሰድኖ ፍሪረኒ፤እማ ከሰርግኒንሎም ናክደምሲ ተኪን ሕስር ቋሊስኖ ሻኸንኸን።